

Vuk'uzenzele

Produced by Government Communications (GCIS)

English/Sesothos

| Motsheanong 2018 Kgatiso 2

Bridge brings relief for KZN learners

■ KZN MEC for Transport, Community Safety and Liaison Mxolisi Kaunda with local learners who now arrive on time for school.

GOVERNMENT is ensuring that children don't have to cross dangerous rivers to get to school.

Nomfundo Mcetywa

Facing crocodiles and possibly drowning while crossing UThukela Riv-

er to get to school is no longer a reality for learners in KwaDukuza and KwaMaphumulo. This after the KwaZulu-Natal Department of Transport built two bridges

which cross the UThukela River. The Nyakana UThukela River Bridge, which cost R89.5 million to build serves the Mankenganeni community which is locat-

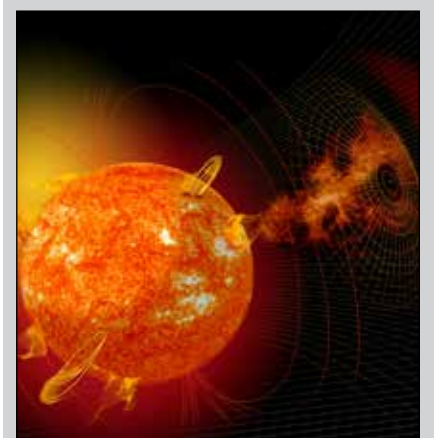
ed on the northern side of the river. The bridge links the Um- lalazi and KwaDukuza local municipalities

● **Cont. page 2**

New App to bring faster service delivery

Page 4

Space weather service to benefit Africa

Page 9

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

f Vuk'uzenzele

Websites: www.gcis.gov.za

www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za

Tel: (+27) 12 473 0353

Free Copy

“Education is the most powerful weapon which you can use to change the world.”

Nelson Mandela

Ke mosebetsi wa Afrika Borwa waho ruta batjha

MMUSO O phethahatsa tshepiso ya ona ya ho etsa bonnete ba thuto e phahameng ya mahala bakeng sa baithuti ba tshwanelehang.

More Matshediso

Letona la Thuto le Thupello tse Phahameng e leng Naledi Pandor o re Afrika Borwa e kgona ho lefella dibasari bakeng sa bana ba malapa a mafutsana le malapa a sehlopha sa basebeletsi ba kenang diyunivesithing le di-TVET selemong sena.

Letona Pandor o nnetefaditse hore R4.581 biliyone e beheletswe ka thoko bakeng sa baithuti ba tshwanelehang ba yunivesithi athe R2.585 biliyone e mabapi le baithuti ba dikholetjhe tsa TVET.

Ka 2017 mmuso o ile wa phatlalatsa hore thuto e phahameng e tla ba ya mahala bakeng sa baithuti ba futsanehileng le bao ba tswang malapeng a amohelang lekeno le

Afrika Borwa.

Letona Pandor o phatlaladitse hore Mmuso o tsetse tjhelete e ekeditsweng e kana ka R7.166 biliyone ho lefella dibasari bakeng sa bana ba malapa a mafutsana le malapa a sehlopha sa basebeletsi ba kenang diyunivesithing le di-TVET selemong sena.

Letona Pandor o nnetefaditse hore R4.581 biliyone e beheletswe ka thoko bakeng sa baithuti ba tshwanelehang ba yunivesithi athe R2.585 biliyone e mabapi le baithuti ba dikholetjhe tsa TVET.

Ka 2017 mmuso o ile wa phatlalatsa hore thuto e phahameng e tla ba ya mahala bakeng sa baithuti ba futsanehileng le bao ba tswang malapeng a amohelang lekeno le

kopaneng la selemo le fihlang ho R350 000.

Baithuti ba tshehetswa ka tshebediso ya basari e atolositsweng e leng e fetolang kadimo e fetileng esita le tshebetso ya basari ya karolo e neng e fanwa ke Sekema sa Naha sa Thuso ya Ditjhelete ho Baithuti (NSFAS).

“Kabo ya motheo ho NSFAS ho tshehetsa baithuti ba yunivesithi ba futsanehileng le ba sehlopha sa basebetsi esita le ba TVET e tla eketswa ho tloha ho R9.849 biliyone ka 2017/18 ho isa ho R35.321 biliyone ka 2020/21.

Letona le itse: “Hona ho bolela tlhoko ya bohlahlwa bo ntlafaditsweng le ntshe-tsopele ya ditshebetso ho NSFAS. Ka tsela e jwalo re abile R105 miliyone e ekeditsweng ka Moralo wa Ditshenyehelo wa Nako e Bohareng ho thusa NSFAS ho eketsa le ho matlafatsa bokgoni ba yona ba botsamaisi.”

Baithuti ba tshwanelehang, dilemong tsohle tsa ho ithuta, ba ingodiseditseng ditsefikeiti

■ Motlatsi wa Letona la Thuto le Thupello tse Phahameng Buti Manamela, Letona Naledi Pandor le Modulasetulo wa NSFAS, SizweNxasana.

tsa naha (tsa mesebetsi) le mananeo a thuto dikholetjheng – kholetjheng efe kapa efe ya TVET – ba tla fumana basari ho lefella ditsefello tsa bona tsa thuto le thepa ya ho ithuta.

Keketso ya tsefello bakeng sa 2018/19 e tla etsa bonnete ba hore baithuti ba 458 875 ba fumana dibasari.

Palo e ka bang 50 480 ya baithuti ba kholetjhe ya TVET,

ba nang le ditshwanelo tsa bohahlaudi, bodulo le dijo, le bona ba tla tshehetswa; ha palo e nngwe ya 82 600 e tla ba le tshwanelo ya ditsefello tsa dipalangwang.

Letona le itse kabo e ntjha ya ditsefello e lebeletswe ho tshehetsa bonyane 83 200 ya dibaka tse 208 000 (40%) tse fumanehang bakeng sa boingodiso bo ntjha diyunivesithing ka 2018.

Lefapha la Merero ya Lehae le Iwanela ho fedisa mela

BAAHI BA Afrika Borwa haufinyana ba tla thabela tshebeletso e potlakileng e hlwahlwa diofising tsa Merero ya Lehae.

More Matshediso

Lefapha la Merero ya Lehae le theile moralo wa ketso ho etsa bonnete ba hore baahi ha ba senye nako e telele meleng.

Ho ya ka Letona la Merero ya Lehae, Malusi Gigaba mela e melelele e ne e bakwa ke palo e phahameng ya bareki, sebaka se sa lekanang sa ofisi e ka pele, ditaba tsa boetapele le ho kwalwaha diofisi tsa yona ka matsatsi a Moqebelo.

E le ho rarolla bothata, lefapha le sekaseka sebaka sa tikoloho ya lona e le ho fumana hore ke dikarolong dife tseo le lokelang ho ntlafatsa ditshebetso tsa lona ho tsona.

Letona le ile la nnetefatsa ka hore: “Re tla laela hore ho be le dipatlisiso tsa kgotsofalo ya bareki, re etse hore setsi sa thuso ya bareki se sebetse hantle ka ho fetisisa, fumane tharollo bakeng sa bareki ba kenang esita le sebaka sa ofisi e ka pele, sibolle kgonahalo ya

tshebetso e ntjha ya ditjhafo, sebetsane le tshebetso e sa tsitsang, eketsa diketelo tse sa tsebahatswang tsa balaodi ba phahameng diofising tsa rona, ntlafatse phallo ya mosebetsi le ho tiisa dikamano le bareki.”

Meralo ena ya ketso e tla phethahatswa ka mekgahlelo ya dinako tse kgutshwanyane, tse mahareng le tse telele.

Letona le hlalositse hore diphephetso tsena ha di na rarollwa ka ditharollo tse potlakileng mme a kopa setjhaba ho ba le mamello ha lefapha le ntle le di rarolla.

Letona Gigaba o ile a re: “Re eme re iteletse ho etsa tsohle hantle ka ho fetisisa kamoo re ka kgonang ho fedisa ditwantsano tsa bongata meleng, le ha ho na le dikgaello tsa sebopeho esita le diphephetso tse ding.”

Pele ho phatlalatsa ya meralo ya ketso, lefapha le ile la sebedisa pehelo ya tekolo e le ho fumana mokgwa o lokileng ka ho fetisisa wa ho laola mela le

■ Letona la Lefapha la Merero ya Lehae Malusi Gigaba o re lefapha la hae le tla sebedisa moralo wa ketso ho fedisa mela e metelele.

ho ntlafatsa mesebetsi ya lona. Pehelo e hlalositse tshebetso e sa tsitsang, tshebetso e fokolang ya phallo ya mosebetsi le mekgwa ya dikamano e sa hokahanang e bakang bareki ba sa kgotsofalang le mela e melelele.

Ho ya ka Letona, dintlha tse latelang di mpefatsa bothata ka ho fetisisa:

■ Bolaodi bo fokolang diofi-

sing tse itseng

■ Tshebediso e fokolang ya basebetsi

■ Ho hlokeha ha tshebetso ya peheletso ya sebaka

■ Taolo e fokolang ya mela

■ Tshebediso e laolang le e itaolang ka nako e le nngwe

■ Kabo e sa lekanang ya diofisi ho ya ka tikoloho e haufinyana

■ Dintlha tse sa nepahalang tsa

phediso ya ditokomane tsa boitsebiso tse tala tsenang le khoutu.

■ Matshwao a fokolang a taolo diofising.

Ho na le diofisi tse 184 feela tsa ditaba tsa lehae tshebetso ya diphelelo tsa nnete le diteishene tsa mosebetsi tse 411 ka hara naha.

Ke diofisi tse 184 feela tse sebetsanang le dikopo le dipokello tsa dikarete tse ntjha tsa boitsebiso le diphephetso.

Lefapha le lokisa botjha diyuniti tse tsamayang tse 78 mme le na le tshepo ya hore di tla sebediswa hohle Afrika Borwa nakong ya karolo ya bobedi ya selemo sa 2018. ■

NAONEOTSEBA?

Esale ho ajwa dikarete tse ntjha tsa boitsebiso ka 2013, diofisi tsa Lefapha la Merero ya Lehae di se di fane ka dikarete tse fetang dimilijone tse robong.